

KURJER WARSZAWSKI

D. 2. Sierpnia. — Rok 1836.
Wtorek.

№ 203.

Jutro, S. August.
Jm: J. C. W. W. X. Marji Mik; Mich: i Pa:

Kommissja Rządu: Spraw Wewnęg: Duch: i Cswie: Publiz: w skutek proźby P. Aloizego *Szmelowskiego*, Kupca M. Warszawy i jego protokularnej deklaracji, udzieliła mu d. 6 z. m. Patent Swobody na założenie i prowadzenie fabryki *Porcelany*; co rozciągać się będzie tylko do 3ch województw, to jest: Krakow; Sandom; i Mazowieckiego. Gdyby więc kto inny chciał założyć fabrykę porcelany w województwach wyż niewymienionych, ten patent swobody nie może mu stawać na przeszkodzie, również i w województwach patentem objętych, każdy kto udowodni, że przed ogłoszeniem takowego fabrykę porcelany w nich prowadził, przeszkody doznawać nie będzie. Fabryka porcelany w ciągu roku od daty doręczenia niniejszego patentu P. *Szmelowskiemu*, powinna być urządzona w takiej przynajmniej obszerności, iżby rocznie wyrabiała tego towaru za 40,000 złp. wartości, według cen fabrycznych, co winien będzie w swoim czasie przed właściwą Zwrzecznością księgami fabrycznemi udowodnić. Patent ten trwać będzie lat 9.

Wczoraj *Dyrekcja Głó: Towarzystwa Kredytowego Ziemi:*, odbyła publiczne zdanie sprawy z czynności ubiegłego 20go od zawiązania się Towarzystwa półrocza. Zagaił posiedzenie w zastępstwie *Dyrektora Głównego Prez:* w Kem: Rządu: *Przych: i Skarbu*, *Radca Stanu Prezes Banku*, między innymi rzekł: „W upłynionem półroczu zamknęliście P. nowie księgi pożyczek, która przed lat 10 właśnie poraz pierwszy utworzoną została. Jakaż różnica tych epok! Wówczas mała liczba stowarzyszonych zaledwie Towarzystwu zawiązać się dająca, dziś nie ma prawie właściciela ziemi któryby do Towarzystwa nie należał. Wówczas Towarzystwo bez pomocy Rządu i znacznych Skarbu Public: zaliczeń istnieć nie mogące, dziś w stanie zwrócić

zaciągnięte pożyczki, i przyniesienia w końcu ulgi stowarzyszonym nie płonną dającą nadzieję. Wówczas *Listy Zastaw:* z niechęcią przyjmowane od tych nawet wierzycieli co należności swojej odniewypłacalnych dłużników przez długie przeciąg czasu na próżno oczekiwali, dziś poszukiwane od wszystkich klas mieszkańców i przenoszone nad najbezpieczniejszą hipoteczną lokacją.“ Następnie wymienił ile w tym przeciągu czasu zaszło zmian i ważnych wypadków! nie zachwiały one ani wywarły niekorzystnego wpływu na instytucją, która osnowana na trwałych prawa własności zasadach, kierowana przez światłych naczelników, wspierana gorliwą pracą i poświęceniem się Obywateli przy silnej zawsze pomocy Rządu, była zdolna przetrwać krytyczne wypadki i mimo nich stała na szczeblu świetności iakiego zaledwie spodziewać się można było. Członek *Rady Stanu Prezes Dyrekcji Główniej Towarzystwa Kredytowego Ziemi:* *Morawski* następnie zabrał głos, z którego przytaczamy niektóre szczegóły: „Z przyjemnością dostrzeżecie Panowie, że skatobowość Towarzystwa naszego co raz jest pomysłniejszą. Mimo trwającą trudność spieniężenia ziemnopłodów, mimo zwiększoną należność poborową, wpływy minionego półrocza są obfitsze, a tem samem zwyczajna zaległość mniejszą. Z pomnożeniem pożyczek, zwiększyła się należność funduszu umorzenia, którego wpływ z rozkładu w przyszłych latach jest oczekiwany; mimo tego niepowiększył się nasz dług zewnętrzny, lecz przeciwnie należność płatnicza jest mniejszą od tej iaka z końcem przedostatniego półrocza istniała a z długu Bankowego upłaconą została summa zł: 300,000 tak, że ogół onego obecnie zł. 2,100,000 wynosi. Sprawca wiadomej kradzieży summy zł. 20,000 w listach zasta: w Łomży pochwycony przez wła-

dze Policyjne, w szpitalu życie zakończył. Znakomita część straty przeszło 16,000 wynosząca już odzyskana, reszta jest w dochodzeniu. W półroczu ubiegłym odbyły się zwykłe zgromadzenia stowarzyszonych, mające na celu przegląd dwuletnich czynności Dyrekcji Szczegółowych i uzupełnienie składu Władz Towarzystwa przez nowe wybory. Dla uchybionych form dokonane w Wojewo: Augustowskim wybory, nie mogły być zatwierdzone, wszyscy jednak wybrani, do urzędowania przez wyborców przeznaczonych są powołani. Pomiedzy wychodzącymi z urzędowania Członkami widzimy z żalem takich co od początku zawiązania się Towarzystwa z odznaczającą się gorliwością i zamiłowaniem dobra publicznego pracowali. Tacy unoszą z sobą w zacisza domowe chlubne świadectwo własnego sumienia z dopełnionej pożytecznie postugi Obywatelskiej, szacunek i wdzięczność stowarzyszonych i kolegów. Pewny jestem, że ich Następcy, których część w tem miejscu powitać mam zaszczyt, przejęci ważnością powołania, przez uległość prawu i woli Rządu, dopomoga do utrzymania śmiałości naszej dla N. CESARZA i KRÓLA, który na szczęściu i powodzeniu poddanych, chwaleę Panowania Swego zakłada.“ Po czym Rada Dyrekcji Głó: *Koskowskie* odczytał zdanie Sprawy, z którego szczegóły w krótkości zamieszczamy: Ogół przyznanych przez Towa: Kredy: pożyczek po włącznie ostatnie półrocze wynosi złp. 257,479,800, w tymże czasie wystąpiono z sumą złp. 948,417 gr. 20; ogół zatem wypożyczonych i hipotecznie ubezpieczonych sum wynosi złp. 256,531,382 gr. 10. Z dniem 20 Lipca znajdowało się w obiegu Listów zast: białych i żółt: sztuk 139,195, na sumę zł. 194,504,900. Ogół do pobrania należności od stowarzyszonych w minionem półroczu wynosił złp. 12,229,634 gr. 16, na to wpłynęło złp. 9,299,193 gr. 7. Zalega 2,930,441 gr. 9. Porównyując te rezultaty z podobnemiż osiągnięciami w półroczu przed-

ostatniem, okazuje się że iakkolwiek należność poborowa lgo półrocza 1836 r. większą jest o złp. 826,972 gr. 2; zaległość iednak w stosunku do przedostatniego półrocza mniejsza jest o złp. 306,686 gr. 12. Woiewództwa *Lubelskie, Kaliskie, Podlaskie, i Augustowskie* nie wiele znacząca obciąża zaległość z iednej lub 2ch rat bieżącą Czerwcową poprzedzających. Woiewództwo *Sandomierskie* lubo nie dawniejszą iak tamt, lecz znakomitsze z obu rat bieżącą poprzedzających ma zaległość. Woiewództwa *Mazowieckie i Płockie*, poczynają obecnie zaległość swą od raty Czerw: 1831. Woiewództwo nakoniec *Krakowskie* dosięga zaległością raty Snu-dniowej 1832 r.

Onegdaj (prócz tej o której wczoraj doniesiono) przyięta Chrzest Sły w kościele Święto Krzyżkim, Izraelitka mająca lat 12; dawniej nazywała się *Zysła Hynda Nasberger*, a teraz *Anna Katarzyna Bogusławska*. Obrzęd ten został dopełniony przez WJX. *Wróblewski*go Kapłana Zgromadzenia XX. Misjonarzy. — Niniejszem mam zaszczyt zawiadomić Przeseświętną Publiczność, iż przybyłem do tutejszej stolicy na krótki czas, i polecam się we wszystkich moiej sztuce właściwych operacjach, iako też i wprawianiem sztucznych zębów tak pojedynczych iak i całych szcęk, oraz sztucznych podniebień. Mieszkam w hotelu *Wileńskim* na *Tłomackiem*; zastać mnie można z rana do godziny 12ej, a po południu od godz: 3 do 6. *Liczbicich*, Cesarsko-Rosyjski, Królewsko-Polski i Król: Pruski approbowany Dentysta z *Królewca*. — Wczoraj w teatrze *Rozmaitości* po obu *Krotochwilach* i po *Balecie*, przywołani wszyscy. — (Ar. n.) Przeszło od roku dręczony chorobą, o której niewiedziałem z iakiejby przyczyny pochodzić mogła, udawałem się po radę do wielu, lecz lubo gorliwe były około mnie starania, przecież, nadarannemi się być okazały. Tak więc wyczerpawszy przez ten czas nakuracją domową moie szczupłe fundusze, ujrzałem się w krytycznem położeniu tak dalece,

że oddać się byłam zmuszony kuracji, w szpitalu *Dieciątki Jezus*. Skutki biegłości w sztuce lekarskiej, wkrótce uczuć mi się dały, gdy *W. Lebrun* w szpitalu rzezonym ordynujący przyszedł mi w pomoc, a po uskutecznionej operacji *Fistyły kanałowej* wrócił mi w przeciągu 2ch miesięcy zdrowie, które na zawsze już miątem był za utracone. Dzięki Rządowi, że Instytuty publiczne w światłych, bezinteresownych a cierpiącej ludzkości prawdziwie w pomoc idących członków zaopatrują. Ty zaś czci godny Mężu, racz przebaczyć mojej śmiałości gdy czyni dla mnie okazywane z narażeniem twojej skromności publicznie śmiemgłość. Czy nie to iedynie przez wdzięczność, którą wraz z rodziną w sercach naszych wszyscy do zgonu zachowamy. *Karol Koraleski*.

Z *Petersburga* 13/25 Lipca:— Zostający w Ministerstwie spraw zagranicznych Rada Tajny Hrabia *Leon Potocki*, mianowany Posłem nadzwyczajnym i Ministrem pełnomocnym J. C. MOŚCI przy Dworze Króla Jmci Szwedzkiego. — Ustanowiono maiorat z dóbr pozostałych po *Jene: Feldmarszałku Hrabu Dybiczu-Zabatkajskim*, pod nazwaniem *Maioratu Zabatkajskiego*. (T. P.)

Francja. — Ostrożność najściślejsza ma być zachowaną w Paryżu w czasie rocznicy lipcowej, nawet na prowincji w całej Franji bacznie uważają na wszelkie osoby zagraniczne. — Już wcale nie mówią o walce morskiej z Turkami pod *Tunis*. — *P. Lewe-Wejnar* bardzo chwali ujętość iakiej doznaje w Petersburgu. — Znowu głaszają, że *P. Kalmon* będzie Minis: skarbu.

Hiszpanja. — Królowa wyjechała do *St. J. d. fansa*. — Oczekują na ważne działania wojenne w kilku miejscach. — Z *Portugalji* wiadomiono, że wznawiają się stronictwa *Michałistów*. — Królowa Reientka nie życzy aby *Kordowa* otrzymała dymissją. — W *Tortosie* zaszła niespokojność.

Rozmaitości. — W zaniku *Royomon* w okolicach Paryża, u Hrabiego *Belisson*, Amatoro-

wie z wysokiego towarzystwa przedstawili Operę *Bellinaiego Purytanie*; obecny na tem widowisku Pan *Robert* Dyrektor opery Włoskiej w Paryżu, odszedł zachwycony i zadziwiony grą, śpiewem i ułożeniem tego improwizowanego Teatru — W Paryżu ogłoszono widowisko, któremu podobnego w świecie jeszcze nie było. Kilkanaście balonów podzielonych na 2 oddziały i puszczonych iednocześnie w powietrze, wykonywać miały między sobą walkę napowietrzną podług manewrów morskich. Ukryte wokolicy armaty i broń ręczna, niemając ciągle puszczane z balonów fairwerki, zaplątają walki przedstawiają illuzją; życzyć tylko należało aby która z wypuszczonych rakiet, pożaru balonu niesprawiła. — Ogromnie duży *Orangutan* którego cały Paryż codziennie odwiedza w ogrodzie botanicznym, ukradł bardzo zgręcznie chustkę od nosa pewnej pięknej *Damie*; wiadomo czyli małpuiąc wielu kochanków *Kradzież* tę z miłości dopełnił, to tylko jest pewnem że dotychczas niezdolano mu tej obustki odebrać, i że ją ciągle przy sobie pod lewą pachą nosi. Zakładnicy grubo się założyli czy ta małpa będzie stała w swojej miłości. — Do iednego z miasteczek we *Francji* niedawno przybył Lokaj w pięknej liberji i zaprosił na obiad 24 osób płci obiej i różnego wieku; byli to ubodzy wyrobownicy, a niektórzy z nich ledwo z dziećmi wyżywić się mogący. Zdziwieni tani wcale niespodziewanemi zaprosinami, przybyli do wskazanej oberży; saloń pysznie ozdobiony, stół srebrem i porcelaną okryty; Lokaj oświadcza, iż dopełnia woli swego Pana; i sadza wszystkich biedaków gości według starszeństwa wieku. Dają najwykwintniejsze potrawy, najwyborniejsze wina, kreny, łody; ogdy postawiono ostatni raz talerz, na każdym z nich znajduje się wexel na 12 franków. Jakie była zadziwienie tych biedaków, niepodobna opisać. Nakoniec pokazuje się iakis Jegomość: „Moi dobrzy ubodzy, lecz uczciwi goście, to wexle, to srebro i ta porcelana są iaż ważne.

Nie pytajcie kto jestem; tyle tylko dowiedźcie się żem wasz krewny, chciałem was wszystkich razem widzieć, dopełnione moje życie. Użyjcie tego daru pochodzącego z głębi szczerzego serca, na polepszenie waszego losu i bąćcie zdrowi!"; to rzekłszy z rozczuleniem, zniknął. — Ubodzy ludzie teraz do prania bielizny, zamiast mydła używają kartofli; jestto taniej a skutek tenże.

PRZYIECHALI DO WARSZAWY.

Pogodin Jenerał Intendent i Mielnikow Pułko; z Sochaczewa, Wasow Pułko; Zandar; z Łowicza, Jelski Referendarz z Radomia, Walewski Antoni Dzie; z Mostek, Ciechowski Mat; Dzie; z Ciechomic.

D O N I E S I E N I A.

Mam honor upraszać Osoby mające do sprzedazy ŻYTO w znacznej lub małej partji, aby łaskawie zgłosić się raczyły do Kantoru m-go pod Nr 385, na Krakowskim Przedmieściu. *A. Werthejm.*

P. Werthejm ogłosił w pismach publicznych chęć zakupienia ŻYTA bez oznaczenia ceny, po jakiej płacić zamierza. Obywatele zaś nie prędzej dostawę uskutecznią mogą dopóki przez pisma publiczne nie ogłoszą stanowczej ceny. S. S.

Awizacja. Sąd Taxatorsko Exdywizorski Małżonkowi Ołaiów w Powiecie Brzeskim w Guberni Grodzieńskiej leżącego, nad funduszami zeszyłych W.W. Joachima i Ludwiki z Baranowiczów Rodziewiczów Małżon; Dekretem Sądu Izby Cywilnej Grodzieńskiej wr. 1835 Marca 14 dnia ferowanym ustanowiony, w tymże Małżonku Jurysdykcyjow s-a w dniu 6 Junji tej roku reasumował, wymiar Jeometryczny Komportacja i Akta po Tradycyjnych Poses-grach przeznaczył; oraz Ostateczny Zjazd swój na dzień 9 Nowembra tegoż 1836 roku zadecydował i uznał. O czem interesujące Strony, aby do Rozprawy na powyższy termin z gotowością przystępowali, lub przez Plenipotentów stawali pod Amisją; Epadkiem Jeh pretensji zawiadomia i o 3krotne Opublikowanie w Gazetach Kurjera Warszawskiego i Litewskiego stosownie do Dekretu uprasza. 1836 Mca Junji 8 dnia. Prezydyaż Exdywizor *Mikataj Klimaszewski.* Exdywizor *Jęstyn Siedlikowski.* H. Bogustawski Exdywizor.

MEYN WODNY o 2ch gankach w Falentach mających za Raszynem przez doskonałego Baumajstra urządzony, jest z wolnej ręki do wydzierżawienia z wszelkimi rekwiizytami w dobrym stanie każdego czasu; wiadomość o dalszych warunkach pod Ner 163, przy ulicy Nowomiejskiej.

FRANCUZKA przybyła niedawno z Paryża, życzy sobie być umieszczoną przy jakim znacznym domie do prowadzenia dzieci, lub iako Dama do Towarzystwa. Wspomniona osoba obowiązuje się przyjąć miejsce w Królestwie Polskiem lub w Cesarstwie Rossyjskiem; wiadomość w Magezyne Mód pod filarami Teatru, u Pani Szowo.

KARÓW 50 rassy Holenderskiej, jest do sprzedania z wolnej ręki partjami, lub pojedynczo za cenę umiarkowaną w wsi Srokach, pół mili od Łowicza; dowiedzieć się można u Posiadacza tejże wsi, gdzie równie i obstalunki względem sprowadzenia Bydła holenderskiego przyjęte być mogą.

BIOROSADOWO ADMINISTRACYJNE PRZY ULICY PODWALEI MIODOWEJ POD Nr 482.

1) Żądana jest pożyczka w summie zł: 100,000 na 1szą hypotekę Dóbr w Wdztwie Sandomierskiem położonych, w szacunku przeszło 500,000 zł: będących, żadnym długiem ani Towarzystwa Kredytowego niezobciążonych, pod korzystnymi dla wy pożyczającego warunkami.

2) Kto ma do sprzedania DOBRA w szacunku 120,000 zł: łącznie z długiem Towarzystwa Kredytowego do 30,000 zł: wynosić mogącym, w Obwodzie Lubelskim lub Kazimirskimi położone, w dostateczną pańszczyzną, pastwiska dla owiec i las na potrzebę domową wystarczający obfitujące, zechce swój adres przy dołączeniu anszlagu podług szematu Kurjerem Warszawskim z dnia 17 Stycznia r. b. Nr 16 wskazanego, sporządzić się mającego, do Bióra powyższego nadesłać.

3) DOM przy jednej z ulic miasta Warszawy w bliżsiej Rynku starego miasta położony, czyniący dochodu rocznego brutto 7254 zł. jest z wolnej ręki za 6000 zł. rocznego czynszu do wydzierżawienia

4) DOM masiw murywany przy jednej z przynypalnych ulic miasta Warszawy położony, przy którym wielki ogród fruktowy i warzywny istnieje, na zł. 100,185 urzędownie oszacowany, jest do sprzedania z wolnej ręki niżej tacy; bliższa o szczegółach informacja w Biórze powyższem.

5) Żądana jest POŻYCZKA od 10 do 15,000 zł: na hypotekę domu w Mieście Warszawie przy jednej z ulic przynypalniejszych położonego w szacunku przeszło 100,000 zł: będącego.

Wczoraj wyciąnięte Nra 69.—7.—54.—68.—33. Dziś rano ciepła stopni 8. Wczoraj w południe 13. AMPITEATR w ŁAZIENKACH. Dziś *Landra. Panna zle sirzeżona.*

TEATR ROZMAITOSCI. Jutro *Niezgody domowe. Ambasador. Bóraliści.*